

SLOVENCİ V MISIJONIH

misijonska razstava,
Križanke od 20. do 29. septembra 1991

Spoštovani!

Ob pripravah na Vseslovenski misijonski kongres se je porodila tudi misel na povsem kulturno prireditve kongresnega dogajanja, ki sicer želi biti versko. Misijonska razstava, ki prikazuje zgodovino naših misijonov od začetkov do danes, je gotovo del naše zgodovine in kulture v svetu, ki jo mora poznati sleherni Slovenec. Prav misijonarji so bili dostikrat edini ambasadorji našega naroda širom sveta, in svet nas po njih dobro pozna.

V časih našega osamosvajanja ima razstava še poseben pomen. Krepi nam identiteto, kaže našo navzočnost v svetu in govori o neverjetni odprtosti slovenskega naroda skozi preteklost in danes. Toliko v preteklosti, danes pa kar sto dvajset naših misijonarjev v svetu, ni majhno število za naš številčno skromen narod. Tudi ni malo v razmerju do vseh potreb, ki jih imamo v domovini, a vendarle je in kaže na našo živost in pripravljenost medsebojne pomoči.

Kulturni in zgodovinski nagovor razstave ima tako tudi močno sporočilo našemu današnjemu trenutku in človeku. Odprtost in posluš za drugega, še posebej tistega v stiski, ter sposobnost medsebojnega sožitja, kar so naši misijonarji neverjetno obvladali tudi v razmerju do povsem drugačnih kultur, so stvari, ki nas uresničujejo in nam lahko dajejo zdravo samozavest.

Jože Planinšek
narodni voditelj misijonov

SLOVENSKA CERKEV IN MISIJONI

(kratka predstavitev razstave)

Etnolog Rajko Ložar je Slovence ob neki priložnosti imenoval »narod misijonarjev«. In res je bila ta karakterna poteza močno prisotna med Slovenci vsaj zadnjih 350 let. Glede na skromno število Slovencev med velikimi evropskimi narodi je naša misijonska zgodovina pravzaprav nenavadno bogata. Poleg cerkvenega poslanstva so misijonarji imeli v vseh časih tudi pomembno kulturno in posredniško vlogo, kar smo skušali prikazati na pričujoči razstavi. Označbe »slovenski misijonarji« za pretekla stoletja ne smemo razumeti preveč ozko. Glede na to smo v razstavo vključili tudi pripadnike plemstva, ki so bili na našem ozemlju rojeni in so se tu počutili doma.

Razstava je zasnovana kot pregled slovenske misijonarske dejavnosti od začetkov (kolikor so nam doslej znani) do današnjega časa. Za predstavitev tako široke in večplastne tematike je bil napravljen izbor arhivskega, slikovnega, knjižnega in muzejskega gradiva iz zbirk, ki jih hranijo slovenske ustanove. Razstava zato prikazuje le najpomembnejše faze v razvoju našega misijonarstva, pri čemer je največ prostora namenjenega »klasičnemu« obdobju od sredine 17. stoletja do konca 19. stoletja. Razstavo vsebinsko dopolnjuje in pojasnjuje spremna publikacija. Obiskovalcem bomo hvaležni tudi za vse informacije o arhivskem, slikovnem in muzejskem gradivu, ki je morebiti še neznano — zlasti tisto v privatni lasti.

TEMATSKI SKLOPI

(številke označujejo zaporedje posameznih celot)

1.

Misijonska ideja na Slovenskem v 16. in 17. stoletju — češčenje Frančiška Ksaverija, zbirke misijonskih pesmi

2.

Prvi slovenski misijonarji 17. stoletja; dokumenti o delovanju A. Steinhauserja in B. Distla

3.

Slovenski misijonarji v Ameriki 18. stoletja; viri in literatura o M. A. Kapusu, V. I. Erbergu in I. Cirheimbu

4.

Slovenski misijonarji v Aziji 18. stoletja; dokumenti o delu A. Hal-lersteina na Kitajskem

5.

J. K. Mesar, misijonar na Kitajskem in v Vietnamu — 18. st.

6.

Oživitve misijonske dejavnosti v prvi polovici 19. stoletja; Slomškova prizadevanja in odmev v javnosti

7.

Baragovi osebni predmeti

8.—9.

Arhivski dokumenti o Baragi in njegova objavljena dela

10.—11.

Baragova Indijanska zbirka — Slovenski etnografski muzej

12.

Literatura o Baragi — izbor

13.

Prikaz dela misijonarja F. Pirca — slikovno gradivo, rokopisi, literatura

14.

Baragovi sodelavci in nasledniki v Ameriki

15.

Misijonar I. Knoblehar in njegovo delo v Sudanu

16.—17.

Knobleharjeva afriška zbirka — Slovenski etnografski muzej

18.

Literatura o Knobleharju

19.

Misijonski tisk na Slovenskem v 19. in 20. stoletju

20.

Širjenje misijonske dejavnosti na Slovenskem v 20. stoletju

21.

Slovenci v kitajskih misijonih pred 2. svetovno vojno in po njej — P. B. Turk, V. Kovač, E. Avbelj, J. Kerec, A. Majcen idr.

22.

Kitajska misijonarska zbirka — P. B. Turk — Slovenski etnografski muzej

23.

Misijonar J. Kerec — osebni dokumenti, pisma, objave

24.

Novejši slovenski misijonarji na Kitajskem in Japonskem

25.

Bengalski misijon in Slovenci — J. Udovč, L. Demšar, S. Poderžaj

26.—27.

Indijska misijonarska zbirka — Slovenski etnografski muzej

28.—29.

Sodobni misijoni v Afriki — predmeti, publikacije, fotodokumentacija

30.

Naši misijonarji na Madagaskarju — zbirka predmetov

31.

Papua — Nova Gvineja — zbirka in dokumenti o delovanju J. Kramarja

32.

Drugi misijoni — slikovno gradivo, muzejski eksponati

33.

Doktorati, magistrska in diplomska dela slovenskih avtorjev s področja misiologije in misijonske zgodovine

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

K E.01 D.02

ŠMITEK, Zmago

Slovenci v misij

020180443

COBISS •

Razstavo je pripravil ob pomoči republiškega ministrstva za kulturo Medškofijski misijonski svet. Gradivo je zbrano iz različnih ustanov: Slovenski etnografski muzej, oddelek za neevropske kulture Goričane, Narodni muzej Ljubljana, Arhiv Slovenije, Nadškofijski arhiv Ljubljana, Jezuitski arhiv Ljubljana, Salezijanci Rakovnik, Baragov odbor Ljubljana, Semeniška knjižnica Ljubljana, Teološka knjižnica Ljubljana, Misijonska pisarna z darovi posameznih misijonarjev.

Vsebinska zasnova: dr. Zmago Šmitek, g. Ralf Čeplak

Oblikovna zasnova: arh. Marijan Paternoster in Jurij Kocbek

Vstopnina za odrasle je 20 in za otroke do 14. leta 10 dinarjev.